

De arbitris et arbitratoribus

honorabili loco. vt i. aut. d. alie. emph. s. nō
est. Alia ē d. sacrosan. ec. aut. q̄s actiones

Prescriptio. xl. annorum

Est p̄scriptio. xl. annoz q̄ h̄z locū i. ypothecaria q̄n creditor or aliquā rē debitor̄ possidz q̄ est ei obligata. tūc ei. xl. annoz spacio p̄scribit nō minori. licet extraneo breuiori rēge p̄scribat sc̄z spacio. xxx. annoz. vi.

L. de p̄scripti. xxx. vel. xl. annoz. l. cū nouissimi

Ite h̄ p̄scriptio h̄z locū in oīb actiōib q̄rū p̄scriptio est i. terupta līte testa. ille eī nō extinguit. xl. annis. sec̄ si alio mō esz i. terupta ut q̄z desinit possidere. vt. L. e. l. vi. de q̄ dic ut sup̄ notaui. Ite i. rebo ecclesiastic nō sacris et immobilib h̄z locū h̄ p̄scriptio. xl. annoz. L. de sacrosan. auten. q̄s actiones

Prescriptio. l. annoz

Est p̄scriptio. l. annoz vt nō ordinef dyaco conissa. vt. L. d. epif. et cleri. aut. dyaconissa Alia ē in autentica habita. L. ne si. p patre

Prescriptio. lx. annoz

Est p̄scriptio. lx. annoz sc̄z de eo q̄ arrogat p̄ pncipē. vt. ff. de adop. l. iij.

Prescriptio. lxx. annorum

Est p̄scriptio. lxx. annoz q̄ excusat a tutelis et honorib vocatos. ff. de iur. imuni. l. maiores. lxx. annis a tutel et munib vacat. s̄z q̄ ingressus ē. lxx. annū nōdū egressus bac vacatione nō rite. q̄ nō videt maior. lxx. annis q̄ agit. lxx. annū

Prescriptio centū annorum

Est p̄scriptio centū annoz q̄ cōpetit solum rome ciuitati et eccie. vt. L. d. sacrosā. ec. l. vt inter diuinū. et autent. q̄s actiones

Perpetua prescriptio

Perpetua p̄scriptio ē sine tgis p̄sinitioe. sc̄z in feudis. i. h̄sti. feudoz. l. imperialē decet solertia et cō.

Tractatus prescriptionū explicit.

Incipit tractat̄ breuis de arbitris et arbitratoribus

Irca materiā ar

c bitroz notandū q̄ arbitroz qui dā est electus cū pena v̄l cu aliq alio loco pene vt p̄ stipulatiōem v̄l cu pignorib q̄d habet loco pene. vt. ff. de arbitri. l. litigatores. h̄. q̄ait p̄tor. et l. diē pro ferre. i. si. cu le. se. Arbitriā eligit vt p̄ viā iudicioz cognoscat et iudicet. d. tali arbitrio d̄r q̄ arbitria ad instar iudicioz sūt redacta. vt

ff. d. arbitri. l. j. p̄dict⁹ arbit⁹ p̄hibet eligi cum iuramētor pena v̄l aliq q̄d sit loco pene. fm

l. autētica decernim⁹. L. d. arbitri. Nec valz rōe pene vtile p̄ iutile nō viciet. s̄z d. iure ca-

nonico n̄ d̄z dici iutile. p̄t iuramēti. q̄r oēiu ramēti suādū est. extra d. iureiu. cū p̄tingat

Idē ḡ est dicēdū d. iure ciuili. q̄r lex ciuili q̄n q̄s succubit canoni. vt. L. d. sacrosan. ec. l. p̄ uilegia. vbi rāgit salutē q̄e. Iurta illd qd no

taſ. ff. de offi. p̄si. l. illud. Ite p̄dict⁹ arbiter postq̄ suscepit i. se arbitriū cogit cognoscere et sniam p̄ferre. vt. ff. de arbi. l. iij. h̄. j.

Ite si male iudicat fac̄ līte suā. vt. L. d. pac. si q̄s i. p̄scribēdo. in fi. et insti. d. obli. q̄ et q̄si

delic. in pn. Ite ab ei⁹snia nō appellat. L. eo. l. j.

Ite si corā tali arbitro cū pena vel cū aliq q̄d sit loco pene electo more iudicio

rū cognoscēte aliqd actū fuerit qd faci q̄stī

onē recipit p̄fessum l. testib depositū seu te

stificatū. partes postea poterūt illis vii et va

lebunt corā iudicib ordinarijs. prout habe

tur. L. de arbitris. le. cū antea. h̄. finali. d. te

stib. le. finali. Et hoc est verū si hec predicta

rite facta sunt corā arbitro. Si em̄ testes iu

rauerunt die feriata in honorem dei nō va

lebunt depositiones. vt. L. de ferijs. le. om

nes. et l. finali. et ff. de arbi. si feriatis. Idem

si iurauerunt parte absente nō per cōtumia

ciām. vt. L. de testib. l. finali. et l. si quando.

in fine. Idem si iurauerunt coram arbitro.

vt notat̄ de iudi. L. de iuramē. calum. autē

tica pncipales

Item si sentētia talis arbitri nō recurrit

ad arbitriū boni viri. et sic intelligitur. ff.

de arbi. l. diē proferre. h̄. stari. et l. in com

promissis. et ff. pro socio. le. si societatem. h̄.

arbitrorum. Licet alteri partiuz displiceat

sentētia soluat penam vel interesse si pena

ibi non fuit sed aliquid loco pene et erit libe

ra. et sic intelligitur. ff. de arbi. le. diē pro

ferre. h̄. stari. ad penam antež vel interesse si

petatur potest opponi exceptio. Primo si

sentētia fuerit contra legem. vel si non fue

rit solenniter v̄l rite lata. vt notatur in. h̄. sta

ri. L. eo. l. iij.

Item si sentētia fuerit penalis. vt notat̄. ff.

eodē. l. ita dēmū. et L. quando prouo. nō est

necessē. l. penales

Item si arbitri factus est inimicus cum di

ceretur ne v̄lra procederet: et nibilominus

h̄. cū quidem

De arbitris et arbitratoribus

Itē si integrō restitutio vēdīcet sibi locum
Ex q̄b̄ cāu. maio. l.ij. Arbitrōz q̄dē alī est
sine pena z sine aliq̄ loco pene; ex nudo pa-
cto elect⁹ vt more iudicior⁹ pcedat siue co-
gnoscat z indicet: habet. L. de arbi. l. cū an-
tea. p̄dict⁹ arbit⁹ nō d̄z cogi arbitrari. qr par-
tes iūicē nō sūt astricte stare ei⁹ siue ar. ff. e.
le. litigatores. h. i. z. l. nō distinguem⁹. h. i.
Itē si talis arbit⁹ cognouerit z siuaz tulerit
rite z legitimate z alter infra decē dies ḥdicit
p nihil erit siua. si aut̄ ptes emologen⁹ sen-
tentia exp̄sse vel tacite p silentiū decē dierū.
tūc ornef actio z exceptio ex illa siua. vt. L.
e. l. ne in arbitris. in fi. z. l. seq̄nti. Recete d̄r q̄
pacto nudo elect⁹ fuerit tal⁹ arbiter. q̄aals
nō ornef actio nec exceptio. iuxta illō q̄d no-
tāt. L. e. l. cū antea. sup̄ s̄bo. n̄o noīe. vi. ff.
de re iudi. l. a. diuino pio. in pn. sup̄ s̄bo. arbi-
trōz. z no. Azo. in de excep. rei iudi.

Itē p̄dict⁹ arbiter si male iudicet nō credo
q̄ facit lītē suā. qr siua p nihil est. z alter cō-
tradicat qr sibi lītitū est cōtradicere infra. x.
dies v̄ dictū est. Itē ab eo nō appellat vt ap-
paret p supradicta z. L. e. l. j.

Itē illud q̄d dictū est supra d̄ cōpromissa-
rio cū pena electo z more iudiciorū cognos-
cēte sc̄z q̄ actitata corā eo rite z legitimate ha-
bita valeat corā iudice ordinario. Idē p̄t
dic̄t de isto arbitro ex nudo pacto electo vt
more iudicior⁹ cognoscat z pcedat cū eadē
sierō. L. de arbi. l. cū antea. in fi. de testi. l. fi.
s̄bū. Cōpromissari⁹ large d̄z itelligi siue cō-
promissum fuerat cū pena vel cuz alio loco
pene. siue cū pacto nudo dū tū more iudici-
orum cognoscat. licet tūc improp̄e ibi pona-
tur verbū cōpromissarius

Itē a tali arbitro nudo pacto electo seu ab
ei⁹ siua nō recurreat ad arbitriū boni viri vt
satis apparet ex p̄dictis.

Itē arbitrōz q̄dā elect⁹ est a p̄tib⁹ n̄i vt more
iudiciorū cognoscat. s̄z vt q̄s amic⁹ int̄ ptes
ordinet z disponat. z ille d̄r arbitrator. vt. ff.
p socio. l. societate. h. arbitrōz duo sūt gene-
ra. z etiā d̄r amic⁹ cōdis. vt. e. l. in pn. z tal⁹ vul-
garis vocaſ arbitrator seu amicabil⁹ cōposi-
tor. ff. p socio. l. ij. z. l. societate. cū q̄tuor legi-
bus se. L. d̄ h̄b̄. emp. l. fi. z. ff. eo. l. hec vendi-
tio. in pn. Item de isto arbitro seu amico
electo nō habet mētio. ff. de arbi. nisi tantū.
in. l. idē p̄poni⁹. h. recep̄isse. s̄z i glo. eiusdez
tituli habet d̄ eo mētio i dicto. h. z in. l. pedi⁹
h. i. in. l. s̄z si i seruū. h. si q̄s indep. z. l. in com-

promisso. z. l. penult.

Itē de tali arbitro seu arbitratore scias q̄
arbitrator p̄t eligi de iure z cū sacro. L. d̄ se
cū. nup. l. hac edictali. h. his illō adiūgim⁹
Itē p̄dict⁹ arbitrator p̄t cogi arbitrari post
q̄ in se suscep̄t arbitriū si tū cū pena sit ele-
ctus vel cū aliq̄ alio q̄d sit loco pene. vt no.
L. de p̄rabē. emp. l. fi. in fine. Idē crederez
q̄ cogereſ arbitrari si arbitriū suscep̄t: etiā
si nō esset ibi aliq̄ pena si arbitrator i tali re-
fuit elect⁹ in q̄ plato suo arbitrio statim ori-
retur actio z exceptio. vt s̄bi grā infra in p̄-
dicta. l. q̄r postq̄d sensus interuenit int̄ ptes
qr certa res empta est. s̄z p̄ciū fuit collatū i
arbitriū alteri⁹. certe illo arbitrāte de p̄cio
orireſ actio ex empto z vēdito. vt ibi. z insti-
de emp. z ven. h. s̄z n̄a. z sic debet cogi talis
arbiter seu cōdis amic⁹ elect⁹. qr ei⁹ dictū seu
arbitriū seu edictū nō erit delusoriū nec su-
peruacuiū. licet hincinde nulla pena pmissa
fuerat. nec aliqd loco pene interuenirerit

Itē tal⁹ arbitrator si male iudicat nō facit
suā. qr mores iudicior⁹ nō cognoscit. z quia
pl⁹ v̄l' min⁹ p̄t dari alteri q̄ forte d̄ iure dari
d̄z. vt no. ff. d̄ arbi. l. s̄z z si i s̄bū. h. si q̄s indep.
Itē nec a tali arbitro appellaſ cū nec ab alijſ
duob⁹ supradict⁹ arbitrīs appelleſ. de q̄bus
magis videretur

Itē dico q̄ attestatōes habite corā tali arbi-
tratore q̄ more iudicior⁹ nō cognoscit nō va-
lebūt corā iudice ordinario. cū nec aliq̄ lex
h̄ dicit nec rō iur⁹ h̄ dicit. qr tal⁹ arbiter more
iudicior⁹ nō pcedit s̄z vt cōdis amic⁹ ptes ad
cordiā reducit z etiā die feriata in honore
dei potest h̄ facere. z sup̄ h̄ multi dicūt z cre-
dunt p̄tra z male

Item a tali arbitro si iniquū videt poteſt re-
curri ad arbitrium boni viri. vt. ff. p socio. l.
vñ. z. l. irruere. z bon⁹ vir d̄r indep. vt. ff. de p̄-
boz obli. l. eōtinu⁹. h. cū ita. z d̄z fieri recur-
sus ope exceptiōis vel replicatiōis. vt appa-
ret manifeste. ff. p socio. l. vndesi nerue. vbi
d̄r. iniquū arbitriū corrigiſ p bone fidei iu-
diciū. q̄d d̄z ibi itellgi p modū exceptionis
vel replicationis in iudicio actionis p socio
vt faciat ibi ad titulum z vt ad. p̄ prima fiat re-
latio. quia in lege proxima fit mentio de ac-
cusatione p socio. vt si reus credit se grana-
tum ex arbitrio seu dicto arbitrator⁹ faceat.
z quādo agetur cōtra eū potest excipiendo
cōqueri de iniquitate arbitrator⁹. z sic corri-
getur eius iniquitas

De arbitris et arbitratoribus

Itē si actor credit se ēguatus agat sua actōes i
quā h̄z ac si arbiter ille nō pñūciasset. Et tē
si re⁹ excipiat d̄ arbitrio actor poterit repli-
care de e⁹ iniqtate. et sic poterit q̄s eo⁹ re-
currere ad arbitriū boni viri infra tps infra
qd̄ pōt q̄s excipe et replicare ad arbitriū bo-
ni viri nec obstat. ff. d̄ arbī. nō distinguemus
h̄. cū qd̄. vbi vide⁹ q̄ recursus ē qd̄ species
appellādi. et sic videre⁹ q̄ solū infra decē dies
deberet recurri. sic als infra decē dies deb̄z
appellari. vt. L. d̄ appel. aut. hodie. s̄ dico q̄
ille. h̄. nō loq̄s de arbitratores s̄ de arbitro. q̄
more iudicio⁹ cognoscit a cui⁹ s̄nia n̄ recur-
rit ad arbitriū boni viri. vt dictū est
Itē ibi nō loquis de recursu s̄ de exceptiōe
doli q̄ opponit h̄ agentē et penā q̄ exceptō do-
lilicet ibi dicā velut sp̄s appellandi nō est
tū appellatio cū ipa ppetuo durat. vt. ff. d̄ ex-
cept. doli. l. pure. h̄. finali. Sic ḡ et i recursu
si fiat p̄ exceptiōz durabit ppetuo. Si p̄ mo-
dū replicatois tūc durabit q̄dā illa accu-
satio iuxta quā fit replicatio. nec obstat etiā
L. d̄ arbī. l. cū antea. vbi d̄r q̄ silentiū decez
diez inducit actiōz. vide⁹ ḡ debere recurri
s̄ dico q̄ ibi cognovit more iudicio⁹ et ex
nudo pacto arbit̄. ibi fuit elect⁹ a q̄nō recur-
ritur ad arbitriū boni viri. vt dictū ē. imo i
fra decē dies sufficeret h̄dic̄ et illi sc̄ sente-
tie. et tūc p̄ nibilo est lata

Itē est notandū q̄ q̄ recurrir nō ppterera i
penā incidit. ar. ff. d̄ ope. lib. l. si libert⁹ ita iu-
rauerit. recurrir em̄ lege pmitēre. et sic penā
nō d̄ h̄rē. vt. L. d̄ adulē. l. grac⁹. et facit lex
locati. l. qro. h̄. interlocutorē. et de v. oblig. l.
quidā cū filiū. h̄. in eo aut. s̄ anq̄ cōperat: dico
q̄ nō. q̄ iuri qd̄ nōdū cōpetit simplr renuci-
ari nō pōt. ff. d̄ successo. edicto. l. j. h̄. decre-
talis. et de le. li. si ita sit rescripte. h̄. s̄. s̄ an p̄
pactū vide⁹ q̄ nō possit renuciari. q̄ ppter ini-
quitatē recurrir. dolo aut futuro etiā p̄ pa-
ctū renuciari nō p̄t vt. ff. d̄ pac. l. si vn⁹. h̄. il
lud. s̄ ar. h̄. de tēpo. appel. l. si. h̄. s̄. d̄ci pōt q̄ pactū nō valet si fiat exp̄sse ne recur-
raf ad dolū arbitrato⁹ ad bonū vir. s̄ si fi-
at pactū generalit ne recurraf valz tale ge-
nerale pactū. vt. ff. d̄ pac. l. iurisg. h̄. s̄ et si q̄s
pact⁹ sit. r. l. si vn⁹. h̄. illud. ar. h̄. L. d̄ arbī. l.
cū antea. circa p̄n. vbi d̄r q̄ si q̄s emologane-
rit s̄nia arbitri postq̄s lata ē nō solū excep-
tio dabif s̄ et actio. q̄ si dicat q̄ emologatō fa-
cta an s̄nia nihil oges. q̄ de uno dicit de

alio negat. ar. ff. soluto matrī. l. cū dote. i. p̄n
cipio. s̄ dico q̄ ibi loq̄s d̄ arbitro q̄ nudo
pacto elect⁹ p̄ viā iudicio⁹ cognoscit cuius
s̄nia ad h̄ q̄ teneat oport⁹ q̄ fuerit emologa-
ta tacite v̄l exp̄sse. Postq̄s lata fuerit. anq̄ ei
lata sit emologari n̄ p̄t. q̄ ibi illearbit̄ p̄nu-
do pacto fuit elect⁹. et si pactū emologatū es-
set nudū tūc rā s̄nia esset nuda q̄s pacta. et sic
nō posset se iunare nec vñ vestiri ab alio d̄
iure ciuili. Itē si idē pactū emologatū foret
ibi p̄ stipulatiōz an lata s̄nia p̄ arbit̄ talē
nudo pacto electū tūc recte res trāsiret i na-
turā arbitri cū pena electa et emologatio nō
b̄ret locū lata s̄nia nec etiā recursus s̄ch̄ret
locū. ff. d̄ arbī. l. d̄ie. p̄ferre. h̄. stari. q̄tē nec
dare⁹ actio nec exceptio ex s̄nia. s̄ agere⁹ so-
lum vigore stipulatōis ad iteresse. e. l. in si. et
le. seq̄n. v̄l forte vt credo poss̄ dici. pbabilie
q̄ si renūciatū fuit p̄ pactū generalit futuro
recursui. q̄ valz pactū i illis in q̄b̄ ille arbit̄
seu cōis amic⁹ arbitrat⁹ fuit male exculta i
peritie. Ut et alio quoq̄ mō excepto dolo. sed
si ex dolo arbitrat⁹ fuerit. male pactū in hoc
nō mō tenet q̄n. ppter dolū illū i solū. ppter do-
lū possit recurri ad bonū vir. dolosa em̄ s̄b
generalitate pacti nō vide⁹ p̄tineri nec esse
pmissa. ar. ff. d̄ pac. l. tres frēs. et L. d̄ trāslac.
l. iū. licet illa let̄ loquaſ de dolo ppterito. sed
eadē rō et maior vide⁹ in futuro ne q̄s irrite-
tur ad malū. et fm̄ h̄ in summa simplr recur-
sui futuro renūciari n̄ valeat. Sitū generali-
ter fiat sup recursu futuro pactū s̄z ne cur-
raf valebit i his in q̄b̄ in iñq̄ arbitrat⁹ fuerit:
nec obstat pactū q̄n possit recurri q̄stum ad
dolū tantūmodo.

Itē est notandū q̄ s̄nia arbitrato⁹ ē que
dā trāslatio. vt no. in aut. vt diffe. iudic. h̄. si
p̄o t̄igerit. col. it. Et ita i die dñica p̄t talis
arbitrato⁹ cognoscere et arbitrari. vt sup̄ de-
ferihs. l. si. et de die vel de nocte. vt. L. d̄ trāsl
act. i. nō minore. Et sic d̄ plurib⁹ alijs solen-
nitatib⁹ iur⁹. q̄ licite fuit in sentētis iudicuz
et p̄ sequēs i sentētis arbitrato⁹. q̄ ad instar
iudicio⁹ sunt redacta. le. j. ff. d̄ arbī. necessa-
rio obfuanſ. et locum babeat i istis arbitrato⁹.
Hā in his q̄ vt arbitratores et vt cōes amici
electi sunt illa nō sūt necessario obseruāda.
et sup̄ h̄ multi errāt. et vñnt qñq̄ v̄bis lug-
fluis iudicādo arbitria. tc.

Explicit tractat⁹ dñi Petri Iacobido
etoris legū monte pesselano